

บันทึก

เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งเลขานุการคณะกรรมการ
ในรัฐวิสาหกิจ ตามพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการ
และพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีหนังสือ ด่วนมาก ที่ สร.๐๒๐๓/๓๙๓๓ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๑๘ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอให้พิจารณาให้ความเห็นตามความประสงค์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่า ข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำซึ่งต้องห้ามมิให้เป็นพนักงานของรัฐวิสาหกิจ ตามมาตรา ๙ (๖) แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ นั้น หากปรากฏว่าข้าราชการผู้นั้นได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการคณะกรรมการในรัฐวิสาหกิจโดยที่สามารถทำงานในหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการได้โดยสมบูรณ์และไม่เกิดการเสียหายแก่งานในหน้าที่ราชการ จะถือว่าข้าราชการผู้นั้นสามารถทำงานให้แก่รัฐวิสาหกิจได้เต็มเวลาตามมาตรา ๙ (๓) และได้รับยกเว้นให้เป็นพนักงานของรัฐวิสาหกิจตามความในวรรคสามของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้หรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๒) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว เห็นว่า บทนิยามคำว่า “พนักงาน” ในมาตรา ๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้บัญญัติให้รวมถึงเลขานุการคณะกรรมการให้รัฐวิสาหกิจด้วย นอกจากนี้ พระราชบัญญัตินี้ยังได้บัญญัติให้พนักงานของรัฐวิสาหกิจต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามทั้งหลายที่กำหนดไว้ในมาตรา ๙ (๑) ถึง (๗)^๒ ด้วย ดังนั้นเมื่อปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่งเลขานุการคณะกรรมการในรัฐวิสาหกิจ

^๑ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานและลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ และให้หมายความรวมถึงผู้ว่าการ ผู้อำนวยการ กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ และให้รวมถึงตลอดถึงที่ปรึกษาคณะกรรมการ ที่ปรึกษา
รัฐวิสาหกิจ เลขานุการ ผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการหรือบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่คล้ายคลึงกัน แต่เรียกชื่ออย่างอื่นในรัฐวิสาหกิจด้วย

^๒ มาตรา ๙ พนักงานของรัฐวิสาหกิจ นอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้สำหรับรัฐวิสาหกิจนั้นๆ แล้ว ยังต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์

(๓) สามารถทำงานให้แก่รัฐวิสาหกิจนั้นได้เต็มเวลา

(๔) ไม่เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลาย

เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ จึงเข้าลักษณะต้องห้ามมิให้เป็นพนักงานของ
รัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๙ (๖) ผู้นั้นย่อมต้องพ้นจากตำแหน่งไปตามบทบัญญัติมาตรา ๑๑^๓ แห่ง
พระราชบัญญัติดังกล่าวอีกด้วย

อนึ่ง สำหรับข้อสงสัยที่ว่า ข้าราชการซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการ
คณะกรรมการจะได้รับยกเว้นตามมาตรา ๙ วรรคสามหรือไม่นั้น เห็นว่าบุคคลใดแม้จะสามารถ
ทำงานให้แก่รัฐวิสาหกิจได้เต็มเวลา และได้รับยกเว้นตามความในวรรคสามของมาตรา ๙ ด้วยก็
ตาม บุคคลนั้นยังจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามในข้ออื่น ๆ ที่กฎหมายกำหนดไว้นั้น
ทุกประการอีกด้วย จึงจะเป็นพนักงานของรัฐวิสาหกิจได้

สรุปแล้ว ตำแหน่งเลขานุการคณะกรรมการ เป็นตำแหน่งของพนักงานของ
รัฐวิสาหกิจ ข้าราชการจะดำรงตำแหน่งเลขานุการไม่ได้เพราะต้องห้ามตามมาตรา ๙ (๖)

(ลงชื่อ) ส. โหตระกิตย์

(นายสมภพ โหตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๑๘

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่
ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำรวมทั้งข้าราชการการเมือง ลูกจ้าง
ของกระทรวง ทบวง กรม หรือทบวงการเมืองซึ่งมีฐานะเทียบเท่า พนักงานส่วนท้องถิ่น รวมทั้งนครหลวง หรือ
ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง รวมทั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

(๗) ไม่เป็นกรรมการพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

ความใน (๑) มิให้ใช้บังคับแก่พนักงานชาวต่างประเทศซึ่งรัฐวิสาหกิจมีความจำเป็นต้องจ้าง
ตามลักษณะงานของรัฐวิสาหกิจนั้น

ความใน (๓) มิให้ใช้บังคับแก่พนักงานที่เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ ที่ปรึกษารัฐวิสาหกิจ
เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการ

^๓ มาตรา ๑๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามที่กำหนดไว้สำหรับรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ แล้ว
พนักงานพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐